

Täysistunto

Torstai 5.2.2026 klo 16.00—19.44

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työsopimuslain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 199/2025 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 45 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakoh-
tien jälkeen. — Ministeri Marttinen, olkaa hyvä.

Keskustelu

17.06 Työministeri Matias Marttinen (esittelypuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa herra puhemies! Tämä hallitus suhtautuu erittäin vakavasti nykyiseen työttömyystilanteeseen. Me olemme sitoutuneet tekemään kaikkemme, jotta tilanne kääntyy. Me käänämme jokaisen kiven, joka käännettävissä vain on. On aivan selvää, että yksittäistä hopealuotia tai ihmelääkettä ei ole olemassa. Ei ole mitään sellaista suurta työpaikkojen kätköä, joka voitaisiin vain sormia napauttamalla avata ja joka saataisiin nopeasti käyttöön. Tilanteen parantaminen vaatii siis pitkäjänteistä työtä. Se vaatii sarjan toimia, joilla parannetaan työnantajien kykyä työllistää, sillä vain työnantajien työllistämiskykyä parantamalla voimme edesauttaa työllisyyden kasvua.

Herra puhemies! Nyt käsiteltävänä oleva hallituksen esitys on jälleen osa toimenpiteiden sarjaa, jolla autetaan suomalaisia pk-yrityksiä pärjäämään ja suomalaisia työnhakijoita työllistymään. Esityksellä joustavoitetaan määräaikaisten työsopimusten solmimista, lyhennetään lomautusilmoitusaikaa ja poistetaan takaisinottovelvollisuus alle 50 työntekijän yritysiltä.

Määräaikainen työsopimus voitaisiin jatkossa tehdä työnantajan aloitteesta enintään vuoden ajaksi ilman perusteltua syytä, jos kyse on ensimmäisestä työsopimuksesta työnantajan ja työntekijän välillä. Uudistus voi siis tarjota esimerkiksi nuorille, joilla ei ole vielä kattavaa työkokemusta, mahdollisuuksia saada jalkansa työelämän oven väliin. Toisaalta tämä voi tarjota myös varttuneemmalle työntekijälle mahdollisuuksia niissä tilanteissa, joissa henkilö haluaa siirtyä täysin toiselle alalle, jolta hänellä ei ole kuitenkaan aiempaa työkokemusta.

Esitykseen sisältyy myös useita tasapainottavia suojaelementtejä, joilla turvataan työntekijän asemaa ja varmistetaan, että vakituinen työsuhde säilyy ensisijaisena työsuhde-
muotona. Määräaikaisten työsopimusten ketjuttamista ensinnäkin rajoitetaan useilla toimin-
millä: Sopimus voidaan ensinnäkin tehdä vain enintään vuodeksi. Toisekseen työnantajal-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2026 vp

le asetetaan velvollisuus selvittää työsuhteen jatkumahdollisuuksia määräaikaisuuden päättyessä. Kolmanneksi työnantajalle tulee velvollisuus tarjota lähtökohtaisesti vakituista työsopimusta sille työntekijälle, joka on työskennellyt vuoden ilman perusteltua syytä tehdyssä määräaikaaisessa työsuhteessa. Tämä koskee tapauksia, joissa työnantaja aikoo jatkaa työn teettämistä kyseisessä tai vastaavan kaltaisessa tehtävässä. Velvollisuus työn tarjoamiseen jatkuisi enintään neljä kuukautta työsopimuksen päättymisen jälkeen. Jos määräaikaainen työsopimus tehdään sääntelyn vastaisesti, työsopimusta pidettäisiin toistaiseksi voimassa olevana. Määräaikaista työsopimusta ei myöskään saisi tehdä tai jättää tekemättä syrjivin perustein, mistä säädettäisiin nimenomaisesti laissa. Lainvastaiselle toiminnalle ja syrjinnälle on sääntelyssä ehdoton nollatoleranssi.

Herra puhemies! Ehdotuksessa esitetään myös takaisinottovelvollisuuden poistamista alle 50 työntekijän yrityksiltä. Muutos mahdollistaa sen, että pienissä yrityksissä vältetään suurelta byrokratialta, kun uusiin työpaikkoihin voidaan palkata soveltuvimmat tekijät suoraan ja nopeasti vapailta markkinoilta. Pienissä yrityksissä on merkittävä työllistämispotentiaali, jonka toteutumista ei pidä vaikeuttaa ylimääräisellä byrokratialla.

Lisäksi ehdotuksessa ehdotetaan lomautusilmoitusajan lyhentämistä kahdesta viikosta seitsemään päivään. Kuten tiedämme, maailma voi muuttua nopeasti, ja se voi ulottaa yllättäviä vaikutuksia myös yritysten tilauskantoihin. Jotta yritykset onnistuvat pääsemään kriisien yli, on tärkeää turvata riittävän nopea reagointikyky näissä yllättävissä sokkitilanteissa. Se auttaa turvaamaan myös pitkällä aikavälillä työpaikkojen säilymistä.

Herra puhemies! Toivon, että tässä salissa me löydämme mahdollisimman laajan ja vahvan tuen sen eteen, että suomalaisten yritysten kykyä työllistää ja palkata lisää työntekijöitä voidaan viedä eteenpäin. Nähdäkseni tämä lainsäädäntöehdotus vastaa tähän tarpeeseen erittäin hyvin. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Halukkaat edustajat voivat pyytää minuutin mittaista vastauspuheenvuoroa painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Viitala, olkaa hyvä.

17.10 Juha Viitala sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtaosa työttömistä tekee kaikkensa saadaakseen töitä, mutta valitettavasti liian moni jää vaille työpaikkaa. Hallituksen tavoite oli satatuhatta uutta työllistä, mutta nyt kuitenkin kaikessa tässä hallituksen voimavarat ovat menneet palkansaajien aseman heikentämiseen.

Arvoisa työministeri Marttinen, tuotte tänään tässä keskustelussa lähetekeskusteluun uusia palkansaajan asemaa heikentäviä esityksiä, ja minun onkin aivan pakko kysyä teiltä, ministeri Marttinen: ovatko nämä teidän ideologiset esitykset vain hankkeita heikentää työmarkkinajärjestelmää, koska teidän aikaisemmatkaan toimet eivät ole työllisyyttä parantaneet?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kalli, olkaa hyvä.

17.11 Eeva Kalli kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ymmärrän, että työllistämisen kynnystä on tarpeen madaltaa, ja on tärkeää, että pohdimme yhdessä keinoja, miten sitä voisimme toteuttaa, mutta, arvoisa puhemies, ei sitäkään voi tehdä hinnalla millä hyvänsä. Tosiasia on, että tämä nyt käsitteilyssämme oleva esitys uhkasi jopa lisätä raskaus- ja perhevapaasyrjintää. Tämä selviää myös lain esitöistä. Ja kun tiedämme, että valitet-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2026 vp

tavasti Suomessa raskaus syrjintä on tälläkin hetkellä edelleen vakava, todellinen ongelma, pitäisi meidän nyt pikemminkin yhdessä pyrkiä löytämään keinoja siihen, että pääsisimme tästä ilmiöstä eroon. Siksi näen kyllä, että tämä esitys on erittäin ongelmallinen, ja toivon, että tämän yhdessä voimme täällä myös todeta, kun käsittely käynnistyy.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Diarra, olkaa hyvä.

17.12 **Fatim Diarra vihr** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa herra puhemies! Minusta ministeri tässä paljasti kyllä korttinsa, samoin kuin hallitus paljasti korttinsa tässä ministerin esittelyn aikana. Ministeri puhui koko ajan ainoastaan pienistä yrityksistä — pienistä yrityksistä — mutta jos lukee tämän lakiesityksen, niin eihän tämä laki nyt koske vain pieniä yrityksiä vaan kaikkia työntekijöitä. Tämä koskee varhaiskasvatuksen opettajia, sairaanhoitajia, kaikkia, jotka ovat töissä myös suurissa organisaatioissa. Eli jos ministeri ja hallitus haluavat helpottaa pienten yritysten palkkausta, niin miksi laki ei sitten keskity pieniin yrityksiin vaan nyt aivan kaikkiin? — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Minja Koskela, olkaa hyvä.

17.13 **Minja Koskela vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Marttinen, te perustelite äsken työllisyydellä tätä esitystä, mutta tässä esityksessähän sanotaan: ”Tutkimustieto ei osoita lakimuutoksella olevan selviä työllisyysvaikutuksia.” Tämä määräraikaisten työsuhteiden helpottaminen ei lisää työllisyyttä, vaan se on jälleen yksi heikennys työntekijöille. Erityisen härskin tästä esityksestä tekee se, että vaikutukset sukupuolten tasa-arvoon tulevat olemaan huomattavat. Raskaus syrjintä tulee suurella todennäköisyydellä lisääntymään, ja syntyvyyden arvioidaan mahdollisesti laskevan. Tätä jälkimäistä perustellaan hallituksen esityksessä aivan käsittämättömällä lauseella: ”Vaikutus voidaan kuitenkin katsoa vähäiseksi, sillä sen on tutkittu vaikuttavan lähinnä naisiin”, ja niin edespäin. Minun on vaikea ymmärtää, että kukaan kehtaa perustella mitään esitystä näin törkeästi, mutta joudun valitettavasti toteamaan, että Orpon hallituksen työmarkkinapolitiikassa törkeydellä ei ole ollut tähänkään asti rajoja. En voi kannattaa tätä esitystä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Ojala-Niemelä, olkaa hyvä.

17.14 **Johanna Ojala-Niemelä sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Meillä on työttömiä tässä maassa 350 000 ja lisäksi 80 000 aktiivitoimien piirissä eli yhteensä 430 000 työtöntä, ja joulukuussa teimme kyseenalaista historiaa nousemalla kyseenalaisella ranking-listalla kärkeen, eli ohitimme Espanjan, ja nyt meillä on korkein työttömyys koko Euroopassa.

Voisi sanoa, että te olette voimalla purkaneet työntekijöitten suojaksi tehtyä lainsäädäntöä tällä vaalikaudella, ja tämä on sitä samaa sarjaa. Eli tässä mahdollistetaan määräraikaisten työ sopimusten tekeminen vuodeksi ilman perusteltua syytä myös vakituiseen työhön. Tämä tulee lisäämään epävarmuutta, pätkätöitä, raskaus syrjintää ja heikentää entisestään kotitalouksien uskallusta kuluttaa ja perustaa perheitä, jolloin syntyvyys romahtaa jopa ennusteita enemmän. Tätä ei voi tämän vuoksi kannattaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Satonen, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2026 vp

17.15 Arto Satonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyselytunnin aikana edustaja Kurvinen peräsi nimenomaan täsmätoimia, joilla Suomen työllisyyttä parannetaan. Nyt hän ei ole edes paikalla, kun on nimenomaan kolme sellaista täsmätoimea, joilla parannetaan sitä, että työllistämiskynnys alenee.

Edustaja Viitala sanoi täällä aivan oikein, että suurin osa työttömistä haluaa päästä töihin. Nimenomaan näin on, mutta he tarvitsevat niitä työmahdollisuuksia, jotta he voivat päästä töihin. Tällä uudistuksella helpotetaan sitä, että nuori saa ensimmäisen työpaikan helpommin; helpotetaan, aivan kuten ministeri Marttinen sanoi, ammatinvaihtajan mahdollisuutta päästä töihin; tällä helpotetaan sitä, että kun lomauttamiseen joudutaan, niin yrityksen toimintakyky säilyy paremmin; ja tällä helpotetaan byrokratiaa takaisinottovelvoitteessa. Nämä ovat juuri sellaisia konkreettisia uudistuksia, joilla Suomen työmarkkinaa muutetaan kilpailukykyisemmäksi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Ovaska, olkaa hyvä.

17.16 Jouni Ovaska kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Juuri niin, me haluamme lisää työpaikkoja, me haluamme madaltaa sitä työllistämisen kynnystä, mutta emme hinnalla millä hyvänsä — emme hinnalla millä hyvänsä.

Tämä esitys, niin kuin on esitöissä tuotu esiin, lisää tai saattaa lisätä raskaus- ja perhevapaasyrjintää. Miksi te tuotte tällaisia esityksiä, joista on todettu, että niillä ei välttämättä olisi niitä työllistämisen vaikutuksia, mitä hallitus kuitenkin perustelee niillä olevan?

Ja miksi te tuotte jatkuvasti esityksiä, joilla naisten työmarkkina-asemaa heikennetään? [Pia Lohikoski: Hyvä kysymys!] Te veitte aikuiskoulutustuen, joka tuki erityisesti naisvaltaisia aloja. Nyt te tuotte esityksen, jolla jälleen kyykytetään naisia ja naisvaltaisia aloja. Ministeri Marttinen, millä te perustelette tämän vääryyden?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Strandman, olkaa hyvä.

17.17 Jaana Strandman ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esityksen tavoitteena on madaltaa kynnystä palkata ja lisätä työn syntymistä epävarmassa tilanteessa. Esityksessä mahdollistetaan määräaikaisen työsopimuksen tekeminen ensimmäisen kerran enintään vuoden ajaksi ilman erillistä perusteltua syytä. Erityisesti pienille ja keski-suurille yrityksille tämä tarkoittaa parempia mahdollisuuksia reagoida tilanteisiin, joissa työvoiman tarve on todellinen mutta tulevaisuus vielä avoin.

Suomen työmarkkinat ovat monilta osin jäykät. Tämä on yksi keskeinen tekijä heikkoon työllisyyskehitykseen ja vaatimattomaan talouskasvuun. Hallitus vastaa tähän nyt purkamalla käytännön esteitä, jotka ovat estäneet rekrytointeja ja lisänneet työnantajan riskiä. Esitys on tärkeä täsmätoimi tässä työllisyystilanteessa. [Johanna Ojala-Niemelä: Varsinkin naisvaltaisilla aloilla!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hopsu, olkaa hyvä.

17.18 Inka Hopsu vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies ja arvoisa ministeri! Perustelette tätä määräaikaisuuksien helpottamista juuri yritysten näkökulmasta. Heikennys kuitenkin tulee koskemaan merkittävästi enemmän juuri julkisen sektorin naisvaltaisia aloja, ja tuntuu, että näistä aloista teillä ei ehkä ole tuntemusta, kun näitä lakiesityksiä tääl-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2026 vp

lä kuuntelee, esimerkiksi vaikka vientivetoisesta palkkamallista. Haluaisin kysyä: selvittitekö sitä mahdollisuutta, että tämä lakiesitys olisi rajattu koskemaan vain yrityksiä eikä ol- lenkaan julkista sektoria? Tai sitten luittako lain tasa-arvovaikutuksia tai edes lain esitöitä, joissa nostetaan tämä raskaussyrjinnän todennäköinen lisääntyminen, joka täällä on mai- nittu jo useamman kerran? Jo tällä hetkellä yleisin raskaus- ja perhevapaasyrjinnän muoto on määräaikaisten työsuhteiden jatkamatta jättäminen. Tätä pitäisi vähentää, ei lisätä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lohikoski, olkaa hyvä.

17.19 **Pia Lohikoski vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluaisin kyllä mi- nisteriltä kuulla, miksi tasa-arvon mallimaata johdetaan nyt määrätietoisesti vuosikym- menten harppauksilla taaksepäin. Miksi hallituksen politiikalla halutaan tietoisesti heiken- tää naisten asemaa työmarkkinoilla ja yhteiskunnassa? Sehän lukee teidän esityksessänne, että määräaikaaisuudet lisäävät raskaussyrjintää. Se lukee selvästi siellä. Tämä on yksiselit- teisesti naisvihamielistä politiikkaa.

Esityksen mukaan lakimuutoksella ei ole mitään työllisyysvaikutuksia. Työpaikkojen luomisen sijaan työttömyyshallitus vain ja ainoastaan murentaa ihmisten uskoa huomi- seen. Epävarmuutta, epävarmuutta ja epävarmuutta. Te heikennätte naisten asemaa työ- markkinoilla. Käytännössä siis perheestä haaveilevien nuorten naisten suunnitelmat lyk- kääntyvät, ja samaan aikaan ihmetellään, miksi lasten määrä vähenee. [Puhemies koput- taan] Aika erikoisia esityksiä, täytyy kummastella.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Perholehto, olkaa hyvä.

17.21 **Pinja Perholehto sd** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa herra puhemies! Olisi jotenkin hieman helpompi ymmärtää tämän lain sisältöä ja tavoitteita, jos niillä olisi jon- kinlaista tukea esimerkiksi tutkimusnäytöstä tai niistä lausunnoista, joita tämä on osakseen saanut. Mutta itse asiassa jo silloin, kun Orpon—Purran hallitus oli Säätytalolla ja pyysitte esimerkiksi ministeriöstä tietoa sekä irtisanomissuojan heikentämisestä että näistä perus- teettomista päätöksistä, kerrottiin, että näillä ei ole oikeastaan minkäänlaista tekemistä val- tiontalouden kanssa eikä näillä ole myöskään juuri mitään tekemistä työllisyydenhoidon kanssa. Sen takia täytyy kyllä sanoa, että minä olen aika surullinen, että sellaisen lain, jolla ei ole mitään tekemistä talouden kanssa — eikä sillä ole mitään tekemistä työllisyyden kanssa, mutta sillä on aivan selkeitä riskejä, esimerkiksi ja erityisesti naisten työmarkkina- asemaan — te olette valmiit viemään läpi vain ja ainoastaan siksi, että se on teille selvästi valta-asemakysymys. Kysyn teiltä, ministeri Marttinen: todellako nämä riskit ovat ottami- sen arvoisia?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Partanen, olkaa hyvä.

17.22 **Karoliina Partanen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On pakko muistuttaa siitä, että hallitus on myös antanut esityksen tasa-arvolain muuttamisesta, ja se on joulukuussa lähetetty lausunnoille. Me todella kannamme huolta raskaussyrjinnästä ja naisten asemasta työelämässä, ja siksi pä haluammekin kirjata tasa-arvolakiin määräaikaai- suuden, vanhemmuuden ja perhehuoltovelvollisuuden selkeiksi syrjintäperusteiksi. Sen li- säksi työnantajalle säädetään selvitysvelvollisuus, eli työnantajan tulee antaa kirjalli-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2026 vp

nen selvitys, jos määräaikaisuutta ei jatketa raskauden tai perhevapaan ilmoittamisen jälkeen. Sen lisäksi haluamme antaa työntekijöille enemmän kanneaikaa, eli kanna-aikaa tulee pitenemään ja keskeytyy lautakuntakäsittelyjen ajaksi. Lisäksi työnantajalle tulee vastuu liittyen vuokratyötä tekeviin työntekijöihin. Hyvitysvastuu koskisi laajemmin myös työvoimaa vuokraavia yrityksiä. Hieman harmittelen sitä, että nämä tosiasiat usein puuttuvat opposition puheenvuoroista. [Jaana Strandman: Erinomainen puheenvuoro!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Siponen, olkaa hyvä.

17.23 Markku Siponen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tässä työministeri toivoi laajaa tukea työllistämistoimille, samoin tässä edustaja Satonen peräänkuulutti myöskin keskustalta tukea työllistämistoimiin. Keskusta tukee ilman muuta järkeviä työllistämistoimia yrityksille työllistämiseen. Ja tässäkin esityksessä niitä hyviä elementtejä olisi ollut, mutta valitettavasti tämä on pilattu näillä muutamilla asioilla, erityisesti tähän raskaus- ja perhevapaasyrjintään liittyen. Ovathan nämä lauseet todella kummallisia, että vaikutukset katsotaan vähäisiksi, jos ne koskevat naisia ja muutamia tuhansia synnytysikäisiä, koska tässä tilanteessa, jossa me tarvitsemme jokaisen lapsen ja syntyvyys on alhainen, ei meillä kerta kaikkiaan ole näissä lakiesityksissä varaa tuoda sellaisia esityksiä, jotka lisäävät perhevapaasyrjintää, niin kuin tämän esityksen mukaisesti on myöskin tasa-arvovaltuutettu lausunut.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Honkasalo, olkaa hyvä.

17.24 Veronika Honkasalo vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Työntekijöiden asemaa heikentäviä hallituksen esityksiä on tullut lukuisia, ja yhdessä sosiaaliturvaleikkausten ja koulutukseen ja sotepalveluihin kohdistuvien leikkausten kanssa on selvää, että Orpon hallitus tekee tasa-arvovihamielistä politiikkaa. Tämän lakiesityksen kohdalla voidaan suoraan sanoa, että kyse on naisviihamielisestä esityksestä.

Tämä esitys, ministeri Marttinen, on märkä rätti nuorten naisten naamaan. Kun määräaikaiset työsuhteet tämän esityksen myötä lisääntyvät, on odotettavissa, että työmarkkinoiden syrjintätapaukset, kuten raskausyrjintä, lisääntyvät, niin kuin täällä on tuotu esille. Herää kysymys siitä, miksi, ministeri Marttinen, on niin, että teidän kaikki työelämää koskevat uudistukset ovat nimenomaan työntekijöiden asemaa heikentäviä esityksiä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kvarnström, olkaa hyvä.

17.25 Johan Kvarnström sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä ehdotetaan, että vuoden määräaikainen työsopimus voidaan tehdä ilman perusteltua syytä kaikkialla. Valitettavasti perusteettomat pätkätyöt eivät lisää nyt tarvittavaa luottamusta, päinvastoin lisäävät prekarisaatiota.

Yritysten työllistämiskynnyksen madaltaminen on sinänsä kannatettava tavoite, mutta näillä keinoilla raskausyrjinnän ja perhevapaasyrjinnän riski kasvaa ja epävarmuus lisääntyy työelämässä. Tämän lisäksi työllisyysvaikutukset ovat itse esityksen mukaan vähäisiä. Pidän kyllä myönteisenä, että hallitus aikoo päivittää naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain raskausyrjinnän tehokkaammaksi ehkäisemiseksi, mutta pidän juuri

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2026 vp

sen takia ristiriitaisena, että hallitus tuo samanaikaisesti tällaisen esityksen, joka lisää syrjinnän riskiä.

Ärade talman! Att sänka tröskeln för företag att anställa är motiverat, men det här förslaget riskerar att ha större nackdelar än fördelar, och vi socialdemokrater anser att en rekryteringskompensation och höjd nedre gräns för mervärdesskatt vore vettigare alternativ.

Puhemies Jussi Halla-aho: Tack, kiitos. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

17.27 Juha Hänninen kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Pienille ja keskisuurille yrityksille yksikin rekrytointi on iso päätös. Se on taloudellinen riski mutta myös juridinen riski, johon tällä esityksellä vihdoinkin puututaan suoraan. Mahdollisuus tehdä ensimmäinen määräaikainen työsopimus ilman erillistä perustetta, rajatun ajan lomautusilmoitusajan lyhentäminen ja takaisinottovelvollisuuden keventäminen pienemmiltä työnantajilta eivät ole keinoja kiertää työntekijöiden oikeuksia, ne ovat keinoja madaltaa sitä kynnystä, joka estää työpaikan syntymisen alun perinkään. Suuri osa uusista työpaikoista syntyy juuri perhey yrityksissä, kasvuyrityksissä, paikallisissa palveluyrityksissä. Tämä laki on tärkeä, jotta näissä yrityksissä uskalletaan palkata ensimmäinen, toinen tai kolmas työntekijä. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lohi, olkaa hyvä.

17.28 Markus Lohi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä hallituksen esityksessä on monia erittäin hyviä elementtejä, joskin täytyy sanoa, että tällä hetkellähän meillä ei työmarkkinoilla ole sitä ongelmaa, että meillä olisi työntekijöiden tarjonnasta pulaa — kyllä meillä työntekijöitä on. Meillä on pulaa työnantajista ja niistä, jotka menestyvät ja voivat palkata lisää.

Tässä on kyllä, kuten täällä on monissa puheenvuoroissa tuotu esille, se ongelma, että täällä hallitus omassa esityksessään sivuilla 39 ja 40 toteaa: ”Esitykseen sisältyvä kahden vuoden vähimmäisaikaraja ennen uutta ilman perusteltua syytä solmittavaa määräaikaista työsuhdetta voi johtaa siihen, että tämäntyyppiset työsuhteet toistuvat erityisesti synnytyssikäisillä naisilla.” Seuraavalla sivulla täällä todetaan suoraan: ”Lakimuutoksella voidaan tutkimuskirjallisuuden perusteella tunnistaa lasten saamista myöhentävä vaikutus, jolla voi vallitsevassa tilanteessa Suomessa olla siten vaikutus myös lopulliseen syntyvyyteen.” Arvoisa ministeri, voitko luvata nytten, [Puhemies koputtaa] kun Suomessa ei ole tällä hetkellä varaa yhtään viestiä lähettää siitä, että syntyvyys pitäisi saada alemmas ja että meillä pitäisi syrjiä naisia, [Puhemies koputtaa] että nämä korjaukset voitaisiin tehdä eduskunnassa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Suhonen, olkaa hyvä.

17.29 Timo Suhonen sd (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa herra puhemies! Aiemmassa puheenvuorossa edustaja Satonen kehui tämänkin lakiesityksen työllisyysvaikutuksia. Iltalehdestä 14. tammikuuta saimme lukea edellisen työministerin sanomana seuraavaa: ”Satonen painottaa, että laskennallisesti liki 100 000 työpaikkaa on hallituksen toimesta tehty, vaikka ne eivät ole realisoituneetkaan.” Arvoisa edustaja Satonen, täytyy kyl-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2026 vp

lä todeta, että voi olla nyt niin, että teidän äsken, aiemmin kehumanne työllisyysvaikutukset eivät myöskään tämän lakiesityksen osalta realisoitu.

Arvoisa työministeri, ettekö tunnista ristiriitaa hallitusohjelmanne kirjauksen kanssa, jossa todetaan, että määräaikaisten työ sopimusten ketjuttamista tulee vähentää? Tälläkin perusteella tämä lakiesitys on täyttä teatteria ja huonoa sellaista. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kallio, olkaa hyvä.

17.30 Vesa Kallio kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Lausunnoista pari poimintoa, jotka on syytä ottaa huomioon, kuten täällä on jo aiemminkin tuotu esille: Esitysluonnoksen mukaan lainsäädännön arviointineuvosto toteaa, että esitysluonnoksen mukaan ehdotuksella voi olla vaikutusta raskaus- ja perhevapaasyrjintään siitäkin huolimatta, että raskaus- ja perhevapaasyrjintä on kiellettyä myös ilman perusteltua syytä solmittavien määräaikaisten työ sopimusten kohdalla. Edelleen esitysluonnoksen mukaan on myös mahdollista, että muutosten myötä vakaan aseman saavuttaminen työmarkkinoilla voi kestää entistä pidempään. Tämän epävarmuuden on arvioitu voivan myöhentää esimerkiksi perheen perustamista, kuten esimerkiksi edustaja Lohi tässä hyvin toi esille. Ja on myös tämä, että hallituksen esityksessä itsessään todetaan, että tällä voi olla joissain tapauksissa vaikutusta raskaus- ja perhevapaasyrjintään siitäkin huolimatta, että se on kiellettyä. Näihin on aidosti otettava täällä eduskunnassa kantaa ja korjattava ne.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Laine-Nousimaa, olkaa hyvä.

17.31 Hanna Laine-Nousimaa sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen esitys määräaikaisten työsuhteiden laajentamisesta ilman perusteltua syytä ei lisää vakautta suomalaisille työmarkkinoille, se vähentää sitä. Erityisen kovaa muutos osuu naiseen, nuoriin, perheellisiin sekä perheen perustamista suunnitteleviin, kuten tässä on jo monesta suusta todettu aiemminkin. He ovat jo nyt yliedustettuina määräaikaissuhteissa. Tutkimusten mukaan muutokset lisäävät riskiä perhevapaasyrjintään, vaikeuttavat lainansaantia ja tekevät työn ja perhe-elämän yhteensovittamisesta epävarmempaa. Se ei ole työntekijän, perheiden eikä Suomen talouden etu.

Suomalaisen työelämän vahvuus on ollut vakaus ja luottamus. Tätä ei pidä murentaa politiikalla, joka lisää epävarmuutta, heikentää perheiden arkea ja vaarantaa työntekijöiden asemaa. Me tarvitsemme ratkaisuja, jotka rakentavat työelämää eteenpäin. Ministeri Marttinen, koska saamme käsittelyyn hallituksen esityksiä, jotka rakentavat työelämän yhtenäisyyttä ja rakentavat luottamusta?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kosonen, olkaa hyvä.

17.32 Hanna Kosonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On tietysti hienoa kuulla, että tasa-arvolakiin on teossa muutoksia siten, että oikeasti työmarkkinoilla tasa-arvo voisi toteutua. Mutta ovathan nämä nyt todella ristiriidassa, tasa-arvolaki versus tämä työ sopimuslaki, jota me esimerkiksi nyt tässä käsittelemme — ja jos vertaa sitten vielä esimerkiksi vientimalliin, aikuiskoulutustuen lakkauttamiseen ja yleensä näihin julkisen alan irtisanomisiin, mitä tämän hallituksen toimesta nyt tapahtuu, kun esimerkiksi hyvinvointialueilta leikataan kaksi miljardia euroa tällä kaudella.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2026 vp

Mutta siitä on kiitettävä hallitusta, että nyt ollaan rehellisiä siinä, mitä tämä esitys tuo tullessaan. Kun sanotaan suoraan, että vaikutukset voidaan katsoa vähäisiksi, koska ne kohdistuvat naisiin ja etenkin synnytysikäisiin naisiin, niin minusta siitä on syytä kiittää, että tiedämme nämä tausta-ajatukset täällä esityksen taustalla. [Puhemies koputtaa] Mutta syntyvyyden tähden ja nuorten naisten tähden tämän ei pitäisi mennä läpi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Piritta Rantanen, olkaa hyvä.

17.34 Piritta Rantanen sd (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Ministeri Marttinen, kyllä se niin on, että tällä esityksellä te nimenomaan heikennätte työllisyystilannetta ja ihmisten luottamusta. Ehdotetut muutokset heikentävät merkittävästi työntekijän asemaa ja työsuhdeturvaa ilman tasapainottavia toimia, ja toistaiseksi voimassa olevien työsopimusten ensisijaisuus työsuhdemuotona heikkenee, koska määräaikaisten työsopimusten käyttöä helpotetaan tässä merkittävästi.

Määräaikaisuuksia koskeva lakimuutos voi, niin kuin täällä on jo monta kertaa sanottu, lisätä raskaus- ja perhevapaasyrjintää. STM:ssä on tehty 2024 Raskaussyrjintä Suomessa -selvitys, jonka johtopäätöksissä lukee nimenomaan niin, että ”raskaana olevista joka neljäs kokee työelämässä vähintään yhtä raskaussyrjinnän muotoa” ja ”raskaana olevista miltei puolet kokee työelämässä ainakin yhden raskautensa aikana raskaussyrjintää, pelkoa raskauden vaikutuksesta asemaan tai jotain muuta kielteistä”. Samaan aikaan te sanotte, että te teette täällä muita tasa-arvoa edistäviä muutoksia, mutta te heikennätte mahdollisuuksia niitä selvittää, [Puhemies koputtaa] koska haluatte heikentää ay-liikkeen asemaa tässä maassa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Oinas-Panuma, olkaa hyvä.

17.35 Olga Oinas-Panuma kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Keskusta haluaa vakaata työelämää, eikä me voida hyväksyä semmoista lakia, joka todennäköisesti tulee lisäämään raskaussyrjintää. Tämä esitys on siinä suhteessa kyllä huono.

Se on tietenkin mukavaa, että te tunnustatte itsekkin, että tämä laki vaikuttaa lähinnä naisiin ja siksi vaikutus on vähäinen. Kun minä nämä lauseet luin, niin kyllä ensimmäinen ajatus oli, että anteeksi, mitä. Pisteet siitä, että lakiesitys tosiaan on kerrankin rehellinen, että myönnetään ihan heti kättelyssä, että ei tällä oikeastaan ole työllisyysvaikutuksia, ja sitten, että ei tämä ainakaan lasten hankkimiseen kannusta maailmassa, jossa meillä on lapsikato, ongelma, että ihmisiä ei synny riittävästi, pätkittäinen työelämä ja joka kolmas on jo nyt kokenut raskaussyrjintää.

Te mylläätte työelämää jatkuvasti ympäri, mutta toivoisin, että sinne tulisi joskus myös jotain positiivista. Milloin me saadaan lakiesityksiä esimerkiksi siihen ketjuttamisen vaikeuttamiseen, tai milloin me saadaan tämän raskaussyrjinnän vähentämiseen lakiesityksiä? Voisiko semmoisia joskus jo tulla, jotain positiivista? Taustallahan tässä se ajatus on ollut ihan mukava, työllistää enemmän, [Puhemies koputtaa] mutta keskusta ei voi tätä lakia tällaisenaan hyväksyä nimenomaan näitten raskausasioitten ja naisasioitten takia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Sammallahti, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2026 vp

17.36 Tere Sammallahti kok (vastauspuheenvuoro): Arvon puhemies! Ihmettelen kyllä tätä kielenkäyttöä täällä — puhutaan naisvihamielisyydestä, tasa-arvovihamielisyydestä, mitä kaikkea älytöntä.

Käydään nyt nämä kaksi keskeistä elementtiä tässä laissa läpi:

Ensimmäinen on nämä määräaikaisuudet: Kyllä, määräaikaisuuksien aloittamisen kynys madaltuu, mutta vastaavasti niitten ketjuttamisten, jotka ovat saattaneet aikaisemmin kestää vuosia tai vuosikymmeniä, jatkaminen vaikeutuu. Eli toisin sanoen tässä tullaan vähän molemmiin puolin vastaan, ja olettaisin näin, että lopputuloksena on vähemmän ketjutettuja määräaikaisuuksia ja sitä vasten vakaampaa työelämää.

Toinen asia on sitten tämä takaisinottovelvollisuus: kyllä meidän täytyy ymmärtää tässä maassa myös yrittäjän näkökulmaa, sitä, että sitä työllistämisen riskiä saadaan alennettua ja sitä kautta ihmisille enemmän potentiaalisia työpaikkoja auki.

En minä sitä ihmettele, että vasemmisto täällä sylkee suomalaisen yrittäjän päälle, mutta sitä minä ihmettelen, että keskusta täällä näyttää ottavan niin jyrkän kannan tähän elukaan, suomalaiseen yrittäjään, [Puhemies koputtaa] joka on isänmaallisimpia otuksia tällä planeetalla.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Koskinen, olkaa hyvä.

17.37 Johannes Koskinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä varsinkin ministeri Marttinen ja edustaja Satonen edustivat orwellilaista kielenkäyttöä, kun puhuttiin uudistamisesta. Paljon objektiivisemmin voisi sanoa esimerkiksi, että tässä on viisi vippaskonstia turvattomuuden lisäämiseksi suomalaisessa työelämässä.

Sinnehän on tämän määräaikaisen työsopimuksen perusteettomuuden lisäksi sisään ujutettu uudenlainen ketjuttaminen, eli voi kolme työsuhdetta peräkkäin sen vuoden sisällä ilman perustetta solmia. Sitten on tämä ylimääräinen irtisanomismahdollisuus tämän määräaikaisen työsuhteen kestänyt vähintään kuusi kuukautta. Neljäntenä on lomautusilmoitusajan lyhentäminen puoleen, neljästätoista päivästä seitsemään päivään. Sitten on tämä takaisinottovelvollisuus niin, että se vaatisi jatkossa yli 50:n henkilöstöä. Eli näitä on kaikkiaan viisi kohtaa, [Puhemies koputtaa] joissa todella heikennetään vakavasti turvallisuutta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Werning, olkaa hyvä.

17.39 Paula Werning sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Olen itse sairaanhoitaja ja tiedän 20 vuoden sairaanhoitajakokemuksella, mitä määräaikaiset työsuhteet ovat, sillä minullakin on niitä kertynyt melkoinen pumaska. Se tarkoittaa työelämässä käytännössä sitä, että raskaudesta ei uskalleta kertoa, tulevaisuutta ei uskalleta suunnitella eikä omaan työhön uskalleta sitoutua. Elämää eletään koko ajan varuillaan.

Hallitus myöntää itse, että määräaikaisuuksien lisääminen kasvattaa syrjinnän riskiä erityisesti raskaus- ja perhevapaasyrjinnän osalta. Silti tämä esitys tuodaan tänne eduskuntaan. Esitys on osa laajempaa kokonaisuutta, jossa työntekijöiden turvaa heikennetään pala palalta, jälleen kerran. Riski siirretään työntekijälle, ja se näkyy valitettavasti työntekijän arjessa stressinä, epävarmuutena ja taloudellisena huolena. Työllisyyttä ei paranneta heikentämällä työntekijöiden turvaa. Valitettavasti tätä esitystä ei voi kannattaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2026 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kaarisalo, olkaa hyvä.

17.40 Riitta Kaarisalo sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kyllä minusta on sinänsä huolestuttavaa ja murheellista, että jälleen kerran hallitus tuo tähän saliin esityksen, jonka vaikutukset niin talouteen kuin työllisyyteenkin ovat vähäisiä. Kuitenkin näillä muutoksilla voi olla merkittäviä negatiivisia vaikutuksia sekä yhteiskuntaan että siten tietenkin työntekijöille.

Tämä lakiesitys herättää paljon erilaisia kysymyksiä. Oikeastaan itse haluaisin kysyä työministeriltä: Miten hallitus varmistaa sen, ettei määräaikaista työsopimuksia ketjuteta lainvastaisesti? Ja toisaalta, miksi hallitus esittää määräaikaisten työsuhteiden lisäämistä myös julkiselle sektorille? Kuten te itsekin näissä perusteluissa toteatte, niin julkisella sektorilla käytetään jo nyt yksityistä sektoria enemmän määräaikaista työsuhteita.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Malm, olkaa hyvä.

17.41 Niina Malm sd (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Vielä tähän tasa-arvokulmaan sen verran, että onhan tämä hiukan ironista, että tällä hetkellä, kun muun muassa edustaja Partanen täällä puhuu tasa-arvolain muutoksista ja siitä, kuinka sitä kautta parannetaan tätä lakia, joka itsessään tulee lisäämään raskaus syrjintää, niin samaan aikaan hallitus joka tapauksessa leikkaa muun muassa aluehallintovirastoilta ja vaikeuttaa liittoon liittymistä ja liitossa pysymistä. Eli kukaan ei käytännössä tulevaisuudessa pysty edes valvomaan näitä teidän sinne tasa-arvolakiin esittämiänne toimia.

Puhemies! Toinen kysymys on sitten se, että, ministeri Marttinen, te totesitte, että tämä on täsmätoimi. Tämä on täsmätoimi, jolla ei ole työllisyysvaikutusta, ja talouteenkin vaikutukset ovat vähäisiä. Eli muutoksen vaikutus tuottavuuteen ja sitä kautta talouskasvuun on siis tutkimuskirjallisuuden valossa epäselvää. On aivan käsittämätöntä, että hallitus tuo näin ristiriitaista lainsäädäntöä saliin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

17.42 Lauri Lyly sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomessa on määräaikaista työsuhteita viidenneksi eniten EU-alueella. Eli meillä on jo määräaikaista työsuhteita aivan valtavasti, ja hallitus vain lisää niitä. Julkisella sektorilla joka neljäs on määräaikaissessa työsuhteessa, ja sitäkin halutaan lisätä. 13 prosenttia yksityisellä puolella. Nämä luvut ovat todella karmeita, ja tähän hallitus haluaa lisää.

Sitten tässä lakiesityksessä katsotaan, että tuleeko tuottavuuskasvua — ei tule. Kolme viidestä sanoo, että ei tuo tuottavuutta, vaan on negatiivinen vaikutus. Kaksi viidestä sanoo siellä, että nolla tai miinusmerkkinen. Tämä ei tuo mitään hyvää: ei työllisyysvaikutuksia, ei tuottavuusvaikutuksia, negatiivisia vaikutuksia perheitten perustamiseen. Nämä määräaikaisten työsuhteet koskevat nuoria ja naisia enimmäkseen. Me kohdellaan tulevia ihmisiä todella synkästi tällä esityksellä. Tällä ei ole mitään hyviä vaikutuksia tähän työelämätilanteeseen. [Puhemies koputtaa] Meidän pitäisi saada ennustettavuutta työelämään, ei tällaista, mitä nyt tässä ollaan tekemässä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Työministeri Marttinen, kuusi minuuttia, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2026 vp

17.44 Työministeri Matias Marttinen: Kiitoksia, arvoisa herra puhemies! Kiitoksia kansanedustajille käydystä keskustelusta. — Nyt minun täytyy kyllä aloittaa tästä edustaja Viitalan puheenvuorosta: Puhuitte ideologisista uudistuksista. Jos me katsomme nyt ihan raakarehellisesti, minkä kaltaista työllisyyspolitiikkaa, talouspolitiikkaa on tehty Pohjoismaissa 30 vuoden aikana, niin Suomi poikkeaa meidän verrokkimaista täysin siinä, että meillä ei poliittinen järjestelmä eivätkä myöskään palkansaajat ja työnantajat yhdessä ole kyenneet tekemään juuri minkään kaltaisia uudistuksia meidän työmarkkinamalliin. Tämä jää aika usein sanomatta myös tässä. Minusta kysymys on nyt siitä, että tehdään kohtuullisia muutoksia, joilla parannetaan nimenomaan sitä kynnystä työllistää, parannetaan sitä, ja samaan aikaan palkansaajan, työntekijän asema säilyy meidän lainsäädännössä erittäin vahvana näistä muutoksista huolimatta.

Työllisyysvaikutuksiin: On totta kai niin, että tämmöisten hyvin rajattujen muutosten tekemiselle lainsäädäntöön on tutkimuskirjallisuudessa aina hyvin vaikeaa arvioida hyvin tarkkoja vaikutuksia. Tämähän ei ole pelkästään ainoa esitys, vaan se koskee laajemmaltikin tämänkaltaisia rakenneuudistuksia, mitä vastaavasti tehdään. Tässä keskustelussa itseäni vaivaa paljon se, että on piirretty semmoinen kuva, että ikään kuin työllisyys olisi meillä joku tämmöinen vakioinen laatikko, että meillä on sata yksikköä työllisyyttä tässä maassa ja sitten siitä joku osa on määräaikaishuuksia, edustaja Lyly, ja joku osa on taas vakituista työsuhdetta, mutta näinhän se ei ole. Usein on niin, että sen määräaikaisen työsuhteen vaihtoehto ei ole vakituinen työsuhde vaan sen vaihtoehto on työttömyys. Tämä jää monta kertaa tässä keskustelussa täysin väärälle huomiolle. Minä haluan, että nuoret saavat sen ensimmäisen mahdollisuuden päästä töihin, ja sen takia niitä joustoja tarvitaan vastaavasti lisää myös meidän lainsäädäntöön.

Erittäin tärkeää on myös katsoa läpi ja puhua tästä ketjuttamisen ehkäisemisestä, mutta, hyvät kansanedustajat, lukekaa se hallituksen esitys rauhassa, nyt vaikka tänä iltana pistekää se, edustaja Ovaska, tyynyn alle ja katsokaa... [Jouni Ovaska: Pistetäänkö saunan pesään?] — Edustaja Ovaska, kuunnelkaa, olkaa hyvä. Käyn tämän läpi. — Eli ketjuttamisen kiellon osalta nythän tämä esitys on se, että tässä uudenkaltaisessa määräaikaishuudessa puhutaan siitä, että se määräaikaishuus saa kestää enintään vuoden, saa olla enintään kolmessa pätkässä, ja sen jälkeen lainsäädännössä työnantajalla on velvoite tarjota vakituista — huom. vakituista — työsuhdetta tälle työntekijälle. Tällä hetkellä meidän julkisen sektorin tilannehan on se, että meillä on vaikka sairaanhoitajia pitkään nykyisen kaltaisissa määräaikaishuissa työsuhteissa, joihin vaaditaan kyllä peruste, mutta lainsäädännössä ei ole mitään velvollisuutta tarjota vakituista työsuhdetta. [Arto Satonen: Aivan!] Tämä on se ongelma, minkä takia nämä sairaanhoitajat, vaikka HUSissa, joilta olen saanut paljon viestejä, eivät saa vakituista työsuhdetta, mutta tämähän tarttuu nyt äärimmäisen tehokkaasti nimenomaan siihen. Meille tulee nyt lainsäädäntöön ensimmäistä kertaa velvoite siitä, että nämä henkilöt, jotka tulevat tämän määräaikaisen työsuhteen piiriin, voivat — kyllä — olla vuoden siinä määräaikaishuudessa, mutta sen jälkeen täytyy tarjota vakituista työsuhdetta. Sitä on myös hyvin vaikea kiertää tosiasiaa. Vaikka se työsuhde kestäisi vähemmän aikaa, niin vastaavasti myös silloin on velvollisuus tarjota tälle työntekijälle tätä työtä. Olemme myös kirjanneet lainsäädäntöön tämän ”työtehtävän tai vastaavan kaltaisen työtehtävän”. Jos on joku semmoinen konnatyönantaja, joka muuttaakin hieman sitä työsuhteen sisältöä, niin hän ei pysty kiertämään lainsäädäntöä, jos puhutaan vastaavan kaltaisesta työtehtävästä. Ja vielä tämän kaiken päälle työnantajalla on myös sitten velvollisuus tehdä selvitys siitä, jos on niin, että sen työsuhteen ei ole taas mahdollista jatkaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2026 vp

Hyvät kansanedustajat, ymmärrän sen, että tämän asian ympärillä käydään paljon keskustelua, ymmärrän sen täysin, mutta nyt joku tolkkuu myös siihen, mitä tässä salissa oikein väitetään hallituksen suuntaan. Me haluamme, että ennen kaikkea nuoret pääsevät töihin kiinni. Me haluamme, että nuorilla on mahdollisuus perustaa perhe, mutta jotta voi perustaa perheen, niin pitää olla taloudellista turvaa, eikö niin? Pitää olla työtä, pitää olla töissä, pitää päästä töihin, jotta sen oman elämän pääsee rakentamaan. Sen takia vastaavasti tarvitaan myös niitä toimenpiteitä, joilla taas tässä pääsemme kaikinensa eteenpäin.

Ymmärrän hyvin sen, että tämä virke, mitä täällä olette toistaneet vaikutusarvioinnista... Meidän virkakunta on pahoitellut julkisuuteen. Se on erittäin huonosti, tai taisin itse käyttää sellaista kieltä eräässä haastattelussa, että se on erittäin tökerösti muotoiltu. Mutta siinä virkkeessä — täällä ainakin vasemmalta laidalta kollegat jättivät sen virkkeen kesken, mutta se kannattaa lukea kokonaan — selviää myös se, mitä vaikutuksia sillä on kaikinensa sitten haettu. Minä suhtaudun perhe- ja raskausvapaasyrjintään äärimmäisen vakavasti. [Piritta Rantanen: No ei se siltä näytä!] — Kävin juuri, edustaja Rantanen, läpi myös tämän ketjuttamisen kiellon, ja on muuten niin, että tähän ette hallituksessa tehneet tälle ketjuttamisen ehkäisylle yhtään mitään. Ette tehneet asialle yhtään mitään. Mitä te teitte sen eteen, että vaikka sitä määräaikaisessa työsuhteessa olevien sairaanhoitajien aikaa, mitä he ovat määräaikaisessa työsuhteessa, voitaisiin ehkäistä? Nythän tällä lainsäädännön velvoitteella päästään puuttumaan näihin tilanteisiin. Ja olen aivan varma asiasta, että tämä tulee torjumaan myös ketjuttamista erittäin tehokkaasti kaikinensa. [Välihuutoja sosiaalidemokraattien ryhmästä]

Vielä viimeiseksi, herra puhemies: Täällä oli puhetta vientimallista, ja nyt taas sama asia, että faktat pöytään, hyvät kollegat. Kun vientimallia säädettiin lainsäädäntöön, te syytitte erittäin voimakkaasti, että se tulee ajamaan naisvaltaiset julkisen sektorin alat palkka-kuoppaan, eikö niin? No, miten kävi palkkaneuvotteluissa? Palkkaneuvotteluissa nimenomaan julkisen sektorin naisvaltaiset liitot neuvottelivat yleistä tasoa korkeammat palkan korotukset itselleen sotesektorilla. [Välihuutoja vasemmalta] Toivon, että pitäydytään myös faktoissa ja että myös pohditaan, millä argumenteilla tätä keskustelua kaikinensa käydään. Vientimalli toimii, ja se jättää myös joustoa eri liitoille käydä keskustelua ja pohdita asiaa eteenpäin.

Herra puhemies! Vielä viimeisenä asiana palkansaajan näkökulmasta: Lainsäädännössä on heille myös mahdollisuus sen vuoden määräaikaisuuden osalta, että kuuden kuukauden jälkeen he voivat irtisanoa sen työ sopimuksen. Jos on vaikka niin, että tämä määräaikainen työntekijä saakin vaikka vakituisen työ sopimuksen muualta, niin hän voi puolen vuoden jälkeen irtisanoa sopimuksen ja siirtyä taas vastaavasti sitten toiseen työtehtävään.

Uskon, että eduskunta käy tämän asian hyvin huolella läpi, mutta toivon, että vaikka täällä salin vasemmalla laidassa monet teistä tätä myös vastustattekin, niin katsokaa myös aidosti näitä elementtejä, mitä toin tässä keskustelussa esille. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Niitä jatketaan tässä istunnossa muiden asiakohtien jälkeen.

Asian käsittely keskeytettiin kello 17.51.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2026 vp

Asian käsittelyä jatkettiin kello 18.52.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn asiakohdan 6 käsittelyä. — Siellä ensimmäisenä puheenvuoron pitäjänä on edustaja Lyly.

18.52 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! Meillä on jälleen käsittelyssä lakiesitys, jossa yksipuolisesti heikennetään työntekijöitten olosuhteita, ja vedotaan, että sillä tavalla niitä työpaikkoja syntyy, että niitä olosuhteita heikennetään ja viedään alaspäin. Tässä yhteydessä tulokset voivat kertoa aika paljon siitä. Meidän nuorten työttömyys on kaksinkertaistunut tänä aikana, ja tämä määräaika koskee erityisesti nuoria ja naisia, ja meillä pitkäaikaistyöttömyyttä ja työttömyyttä muutenkin on aika paljon, niin että niillä perusteilla tässä ei pystytä perustelemaan. Eli hallitus lisää tietoisesti epävarmuutta työelämässä ja sysää riskit yksipuolisesti työntekijöiden kannettaviksi. Tämä on ydin tässä asiassa.

Tämä lakiesitys, joka helpottaisi määräaikaisten työsuhteiden solmimista vuodeksi ilman perusteltua syytä, tarkoittaa sitä, että nyt meille tulee tällainen yksi määräaikaisten työsuhteitten muoto, jossa ei tarvitse olla perustetta, ja sitten meillä on se muoto, jossa perustellaan, minkä takia määräaikainen työsuhde tehdään jonkun sijaisuuden tai työn tai muun tällaisen tehtävän takia, ja sitten tulevat ne toistaiseksi voimassa olevat työsuhteet, ja me ollaan tässä ketjussa.

Sitten tästä meidän määräaikaisten määrästä: Kun täällä aina puhutaan siitä, kuinka jäykät työmarkkinat meillä on, meillä itse asiassa on erittäin joustavat työmarkkinat tällä hetkellä. Meidän määräaikaisten työsuhteiden määrä on julkisella puolella 25 prosenttia ja yksityisellä puolella noin 13 prosenttia työsuhteista. Sitten kun tätä verrataan eurooppalaiseen tasoon, EU-tasoon, niin viidenneksi eniten meillä käytetään määräaikaista työsuhteita ja me ollaan selvästi korkein Pohjoismaista, joissa käytetään määräaikaista työsuhteita. Tässä mielessä meillä niitä jo tehdään todella paljon, ja siihen sisältyy paljon ongelmia.

Tämä logiikka, jonka perusteella työsuhde pystytään helpommin synnyttämään, on väärä. Täytyy muistaa, että työsopimuslain lähtökohtana on toistaiseksi voimassa olevat työsuhteet, ne olisivat pääsääntö. Tämä on se lähtökohta, ja nyt tässä koko ajan lisätään kaikkea muuta työsuhdemuotoa, sitä, mitä tämän osalta tehdään. Akava Worksin viimeisissä tilastoissa siitä, miten määräaikaista työsuhteita tehdään, nimenomaan naiset ovat siellä pääosassa, yli 60 prosenttia, ja sitten nuoret. 30 prosenttia alle 24-vuotiaista on määräaikaistissa työsuhteissa, ja sitten seuraavaksi tulevat 25—34-vuotiaat. Se on myöskin melkein 30 prosenttia. Eli me ollaan lisäämässä nuorten työelämään erittäin paljon epävarmuutta. Silloin kun me tehdään tätä näillä lakiesityksillä, niin me myöskin vaikutamme siihen, syntyykö Suomessa perheitä, syntyykö tänne lapsia. Meillä on kuitenkin semmoinen tilanne, että meidän syntyvyys on laskenut dramaattisesti: 15 000 lasta syntyy vähemmän kuin 15 vuotta sitten — 15 000 lasta. Nyt se on 46 000 lasta. Kaikki toimet, joilla me tässä tehdään työelämää epävarmemmaksi, vaikuttaa tähän asiaan.

Sitten, arvoisa rouva puhemies, mielenkiintoinen asia tässä on, kun täällä hallituksen esityksen ihan perustelutekstiä katselee, se, että kun meidän tuottavuuskehitys on ollut huono Suomessa, niin siellä nimenomaan viidestä tutkimuksesta kolme sanoo, että tällä on kielteisiä vaikutuksia tuottavuuteen. Yhden prosenttiyksikön määräaikaisten osuus työsuhteissa tarkoittaa 0,2 prosenttia miinusta tuottavuuskehityksessä näitten tutkimusten mukaan. Kolme sanoi, että selkeästi on negatiivisesti vaikutuksia. Kaksi niistä tutkimuksista,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2026 vp

joihin tässä viitattiin, sanoi, että on nolla tai negatiivisia vaikutuksia, mutta ne eivät pystyneet arvioimaan määriä. Eli tässä tilanteessa, jossa me haluttaisiin talouskasvua aikaiseksi, me tällä tehdään epävarmuutta erittäin paljon. Tämäkin puhuu tätä lakiesitystä vastaan. Sitteen kun ajatellaan näitä julkisen puolen määräaikaista työsuhteita — niitä on neljäsosa tällä hetkellä — haluammeko me edelleen lisää määräaikaista työsuhteita julkiselle puolelle?

Täällä on puhuttu tästä koko ajan näiden pk-yrityksien osalta, mutta tämä koskee kaikkia työsuhteita, myös julkisen puolen työsuhteita. Tässä mielessä suomalaista työelämää viedään todella väärään suuntaan. Mutta tämä on ollut koko tämän Orpon—Purran hallituskauden ajan linja, että kaikki nämä työelämäasiat ovat työntekijöitten vika ja että työntekijäpuoli on vaatinut liian paljon etuja niin, että sitten ei kukaan enää uskalla palkata. Minun käsittääkseni tässä on tilanne se, että meillä ei ole yleensääkään niitä avoimia työpaikkoja, mihin niitä ihmisiä palkataan. Tässä mielessä näillä leikkauksilla ei päästä työpaikkojen synnyttämiseen.

Arvoisa rouva puhemies! Aika alkaa kohta loppua, ja kun minulla alkaa uusi asia, niin otan seuraavan puheenvuoron. — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen.

18.58 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! Haluan pikkuisen tähän alkuun kommentoida tuosta määräaikaaisuudesta, että määräaikaisuuden vaihtoehto ei ollut vakituinen työpaikka vaan olla työttömänä. Eli mieluummin määräaikaaisena kuin työttömänä — tämä on minun henkilökohtainen mielipiteeni, ja uskon, että aika moni myös on samaa mieltä kansani.

Arvoisa puhemies! Tässä esityksessä on kyse lopulta siitä, uskaltaako yritys palkata ja löytyykö ihmiselle töitä. Liian usein työmarkkinakeskustelussa vastakkain asetetaan työntekijän turva ja yrityksen toimintaedellytykset, aivan kuin ne olisivat toistensa vihollisia. Todellisuudessa ne kulkevat käsi kädessä. Työntekijän tärkein turva ei ole pykälä paperissa vaan se, että työpaikkoja syntyy ja uusia mahdollisuuksia avautuu. Tätä turvaa tämä hallituksen esitys vahvistaa.

Arvoisa puhemies! Pienille ja keskisuurille yrityksille yksikin rekrytointi on iso päätös. Se on taloudellinen riski mutta myös juridinen riski, johon tällä esityksellä vihdoinkin puututaan suoraan. Mahdollisuus tehdä ensimmäinen määräaikainen työsopimus ilman erillistä perustetta, rajoitetun ajan lomautusilmoitusajan lyhentäminen ja takaisinottovelvollisuuden keventäminen pienemmiltä työnantajilta eivät ole keinoja kiertää työntekijöiden oikeuksia. Ne ovat keinoja mahdollistaa ja madaltaa sitä kynnystä, joka estää työpaikan syntymisen alun perinkään. Suuri osa uusista työpaikoista syntyy juuri perheyrytyksissä, kasvuyrityksissä, paikallisissa palveluyrityksissä. Tämä laki on tärkeä, jotta näissä yrityksissä uskalletaan palkata ensimmäinen toinen tai kolmas työntekijä ja jotta ihmisillä on aito mahdollisuus päästä kiinni työelämään, kerryttää osaamista ja rakentaa omaa tulevaisuutta.

Arvoisa puhemies! Keskustelussa on noussut esiin huoli siitä, että lakimuutoksella voisi olla lasten saamista myöhentävä vaikutus, ja siitä, että tämä vaikutus kohdistuisi erityisesti naisiin näissä uusissa määräaikaaisissa työsuhteissa. Tämä huoli on otettava vakavasti. Hallitus valmistelee tälle keväälle toistakin lakimuutosta, jolla työntekijöiden syrjinnän suoja vahvistetaan myös määräaikaaisissa työsuhteissa. Yksi tällainen toimi on työnantajille esitetty velvollisuus antaa kirjallinen selvitys määräaikaisuuden päättymisen syistä tai palvelusuhteen jatkamatta jättämisestä tilanteessa, jossa työntekijä on ilmoittanut raskaudes-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2026 vp

taan. On tärkeää todeta selvästi: syrjintä on edelleen kiellettyä. Se on jopa rikos. Jousto työmarkkinoilla ei saa koskaan tarkoittaa heikompa suojaa raskauden tai perheen perustamisen vuoksi. Naisiin kohdistuva epäasiallinen toiminta on ankarasti tuomittavaa, tapahtuipa se kotona tai työelämässä. Työelämän on oltava paikka, jossa perheen perustaminen ei ole riski vaan luonnollinen osa elämää. Tässäkin lakiesityksessä määräaikaistuuksien ketjuttamista on rajoitettu. Jos sääntöjä kierretään, lankeaa yrityksille seuraamuksia. Lakiesitys ei anna vapaita käsiä väärinkäytöksiin vaan rakentaa hallittua joustoa selkeiden rajojen sisällä.

Arvoisa puhemies! Tämä on uudistus, joka rakentaa luottamusta, luottamusta siihen, että suomalainen työelämä pystyy uudistumaan tavalla, jossa sekä työ että tekijä ovat turvassa. Työntekijän todellinen turva on se, että työmarkkinat eivät ole suljettu kerho, johon on vaikea päästä. Tämä esitys tekee työmarkkinoista avoimet erityisesti niille, jotka ovat nyt työnhaun kynnyksellä: nuorille alanvaihtajille, pitkään työttömänä olleille. Siksi kannatan tätä erinomaista esitystä. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Suhonen, olkaa hyvä.

19.04 Timo Suhonen sd: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esitys mahdollisuudesta tehdä määräaikaista työsopimuksia vuodeksi ilman perustetta on sitä samaa linjaa, mitä useat muut hallituksen esitykset ja päätökset työntekijöitä koskevista heikennyksistä ovat olleet aiemmin.

Hallituksen työllisyyspolitiikka on keskeisesti ollut sitä, että työttömiltä on leikattu, työntekijöiden työsuhdeturvaa on heikennetty ja työntekijöiden koulutusmahdollisuuksia on heikennetty. Tässä sitä onkin ollut kansalaisilla kestämistä, kun samaan aikaan Suomi on ennätysmaa työttömyydessä. Ei niitä työpaikkoja ole löytynyt sieltä ministereiden aiemmin mainituista piiloista, ei vaikka miten on työtön hallituksen kurittamisen jälkeen etsinyt.

Kuten olen sanonut, työelämän keikahduspiste on ylitetty, ja pahasti. Hallitus ei ole tuonut mitään työelämää koskevaa tasapainottavaa elementtiä, jossa työntekijän turvaa ja luottamusta parannettaisiin, ei sitten yhtikäs mitään.

Arvoisa rouva puhemies! Kyse on juuri luottamuksesta. Miten hallitus edelleen kokee, että tällä valtavalla määrällä työelämäheikennyksiä ja työntekijöiden kurittamista työntekijän luottamus vahvistuisi? Samaan aikaan hallituksen edustajat ovat useissa puheissa korostaneet, miten se työntekijä on suuri riski, minkä vuoksi esimerkiksi irtisanomissuojaa on heikennetty. Ja tämä vuoden määräaikainen työsopimus perusteetta nakertaa edelleen luottamusta siellä työpaikoilla, joissa sitä luottamusta tulisi olla.

Arvoisa rouva puhemies! Useat asiantuntijalausunnat ovat tyrmänneet tämänkin esityksen, koska se lisää epävarmuutta ja pahimmillaan heikentää tasa-arvoa työmarkkinoilla. Lisäksi on todettava, että esityksellä perustellut työllisyys- ja tuottavuusvaikutukset ovat varsin ohuet, elleivät jopa olemattomat. Hallituksen omissa arvioissa myönnetään, ettei vaikutuksia työllisyyteen tai työttömyyteen voida liiemmin osoittaa. Tuottavuusvaikutuksetkin jäävät siis epäselviksi. Miksi siis heikennetään työntekijöiden turvaa, jos vastineeksi ei saada mitään muuta kuin epävarmuutta, luottamuksen menetystä ja suorastaan toivotomuutta?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2026 vp

Eli tätä määräaikaisten työsopimusten mahdollistamista vuodeksi ilman perustetta ei tulisi hyväksyä. Samoin tässä esityksessä on muitakin työntekijöitä koskevia heikennyksiä, kuten lomautusilmoitusaikojen puolittaminen ja takaisinottovelvoitteen poisto alle 50 työntekijää työllistäviltä työpaikoilta. Näistä sitten muissa puheenvuoroissani lisää. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Viitala poissa. — Edustaja Werning, olkaa hyvä.

19.07 Paula Werning sd: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tänään käsittelyssä oleva hallituksen esitys on jälleen jatkumoa sille, kuinka hallitus kurmuttaa työntekijöitä. Tämä on esitys, joka koskee ihmisten arkea ja heidän turvallisuudentunnettaan ja sitä, uskaltavatko he suunnitella elämäänsä eteenpäin.

Käsittelyssä olevassa esityksessä sallittaisiin määräaikainen työsopimus joka vuodeksi ilman perusteltua syytä. Se tarkoittaa käytännössä sitä, että yhä useampi suomalainen elää jatkossa työelämässä, jossa mikään ei ole muuta kuin epävarmaa: ei seuraava kuukausi, ei seuraava vuosi, ei toinenkaan päivä, vaan jatkuvaa epävarmaa oloa omasta toimeentulosta.

Itse olen taustaltani sairaanhoitaja, ja olen tehnyt 20 vuotta töitä naisvaltaisella alalla, jossa määräaikaisuudet ovat arkipäivää ja ovat sitä yhä. Tiedän todellakin, mitä epävarmuus on työelämässä ja miltä se tuntuu. Tiedän, mitä tapahtuu työyhteisössä, jossa työsuhte on katkolla koko ajan. Raskaudesta ei uskalla kertoa. Perheen perustaminen lykkääntyy. Elämää eletään varsin varovasti, koko ajan vähän niin kuin jarru päällä. Itsellenikin on 20 vuoden aikana kertynyt melkoinen pino määräaikaisia työsuhteita, kun tarkastelen menynyttä aikaa, ja uskallan sanoa, että tiedän tasan tarkkaan, mistä puhun, kun puhun työelämästä naisvaltaisella alalla.

Hallitus myöntää itse esityksensä perusteluissa, että määräaikaisuuksien lisääminen kasvattaa syrjinnän riskiä, erityisesti raskaus- ja perhevapaasyrjinnän riskiä. Tästä huolimatta hallitus tuo tällaisen katalan esityksen. Se on täysin vastuutonta. Tilastokeskuksen selvityksen mukaan lähes 44 prosenttia määräaikaisissa työsuhteissa olevista on kokenut raskaus syrjintää. Ei tämä ole mitään arvailua, tämä on tutkittua tietoa. Tämä syrjintä kohdistuu juuri niille aloille, joilla yhteiskuntamme arki lepää: sosiaali- ja terveydenhuoltoon, varhaiskasvatukseen, julkiselle sektorille — niille naisvaltaisille aloille.

Arvoisa rouva puhemies! Ei tämä esitys ole mitenkään irrallinen. Se on osa sitä kokonaisuutta, jossa työntekijöiden turvaa heikennetään pala palalta, lomautusilmoitusaikaa lyhennetään, takaisinottovelvollisuus poistetaan pieniltä yrityksiltä. Yhä useammin riski siirretään työnantajalta työntekijälle. Kun lomautuksesta voidaan ilmoittaa vain viikkoa ennen ja irtisanottu ei enää tiedä, onko paluuta työhön, niin epävarmuus ei ole vain teoreettinen asia. Se on unettomia öitä, stressiä ja huolta siitä, millä ihmeellä seuraavassa kuussa selvitään.

Hallitusohjelmassa luvataan puuttua raskaus- ja perhevapaasyrjintään sekä vahvistaa tasa-arvoa työelämässä. Tämä lakiesitys vie tismalleen vastakkaiseen suuntaan. Syrjinnästä tulee helpompaa ja sen todistamisesta entistäkin vaikeampaa. Samaan aikaan ihmetellään syntyvyyden laskua, mutta miten ihmeessä nuoret perheet uskaltavat perustaa yhteisen arjen ja hankkia lapsia, jos työelämä on jatkuvaa epävarmuutta ja varuillaan oloa? Raskauden alkuaajan pitäisi olla sitä onnellisinta aikaa, ja ihmettelen kahden lapsen äitinä, mi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2026 vp

ten se odottava äiti voi siitä onnen tunteesta täysillä nauttia, kun jatkuvasti takaraivossa piilee pelko siitä, että entäpä jos raskaus työarjessa ja työpaikalla paljastuu.

Työllisyyttä ei rakenneta heikentämällä työntekijöiden turvaa. Suomea ei rakenneta päätöksillä eikä pelolla vaan luottamuksella, vakaudella ja sillä, että ihmiset usaltavat sitoutua työhönsä ja sitoutua elämään, rakentaa tulevaisuutta, uskoa. Tämä hallituksen esitys lisää epävarmuutta suomalaisten arjessa. Tätä hallituksen esitystä on mahdoton kannattaa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Strandman poissa, edustaja Lohi poissa. — Edustaja Hopsu, olkaa hyvä.

19.12 Inka Hopsu vihr: Arvoisa puhemies! Suomessa määräaikaissa työsuhteissa olevien palkansaajien osuus on jo entuudestaan korkeampi kuin useimmissa muissa EU-maissa. Määräaikaisten työsuhteiden hyödyntäminen on Suomessa kasvanut voimakkaasti viimeisten 15 vuoden aikana. Suomen määräaikaisten osuus, 15,8 prosenttia, on EU-maista viidenneksi korkein, kun EU:n keskiarvo on 13,5 prosenttia. Olisin ministeriltä kysynyt, tavoitellaanko tässäkin EU:n kärkisijaa, kuten työttömien määrän suhteen on tehty?

Esitys tosiaan keskittyy pääasiassa julkisen sektorin naisvaltaisille aloille, ja esimerkiksi Opettajien ammattijärjestön lukujen mukaan noin 20 prosenttia opetuslalla työskentelevistä työskentelee määräaikaissa työsuhteessa. Määräaikaisuus on yleisintä uran alkuvaiheessa kaikilla sopimusaloilla. Esimerkiksi alle 30-vuotiaista opettajista 59 prosenttia on määräaikaissa työ- tai virkasuhteessa kunta-alalla. Yliopistoissa tutkimus- ja opetushenkilöstöstä yli 60 prosenttia on määräaikaissa työsuhteessa, ja tässä luvussa ei ole mukana väitöskirjatutkijoita, joista työsuhteessa olevat ovat säännönmukaisesti määräaikaissia. Koitin ministeriltä kysyä, harkitsiko hallitus sellaista lakiesitystä, jossa julkinen sektori olisi rajattu pois ja lakiesitys olisi kohdentunut tältä osin vain yksityiseen, kun kuulosti siltä, että ministerin perustelut koskivat sitä, että hyödyt, nämä mahdolliset uudet työpaikat, syntyisivät juuri sinne yksityiselle sektorille.

No, tässä esityksessä työ sopimuslain nykyistä sääntelyä määräaikaista työ sopimuksesta muutetaan siten, että jatkossa työ sopimus olisi mahdollista tehdä määräaikaista myös ilman erityistä perustetta vuodeksi. Määräaikaista työ sopimuksen voisi tehdä ilman perusteltua syytä myös silloin, jos työnantajan ja työntekijän välisen edellisen työsuhteen päättymisestä on kulunut sopimuksen alkamishetkellä vähintään kaksi vuotta. Ymmärtääkseni tässä lausunnolla olleessa versiossa tämä kesto oli vielä viisi vuotta kahden vuoden sijaan. Tämäkin olisi jo auttanut kitkemään tätä perhevapaan aiheuttamaa raskaus syrjintää perhevapaan pitäjiä kohtaan. Olisin kysynyt ministeriltä: Mitä harkintaa ja sellaista palautetta tuli, mikä muutti tätä hallituksen lakiesitystä kahden vuoden mittaiseksi tämän viiden vuoden sijaan? Semmoinen parannus toivottavasti sentään voitaisiin täällä eduskunnassa vielä tehdä, mutta ylipäätään en kannata esitystä.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kaarisalo poissa, edustaja Rasinkangas poissa. — Edustaja Diarra paikalla, olkaa hyvä.

19.15 Fatim Diarra vihr: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Hallitus ampuu itseään jalkaan tällä lakiesityksellä ja lisää entisestään työelämän epävarmuutta. Jo nyt suomalaiset säästävät sukanvarteen, koska työttömyysturvaa on leikattu, ehtoja kiristetty ja sen päälle työtä ei yksinkertaisesti vain ole tarjolla. Mutta mitä tekee hallitus? No, lisää tällä esityk-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2026 vp

sellä vielä entisestään epävarmuutta, koska on päivänselvää, että vakinaista työsuhdetta tullaan korvaamaan määräaikaisilla, kun perusteita ei enää vaadita.

Tämä esitys on silkkaa tyhmyyttä. Se vaikuttaa erityisesti nuoriin, joiden asema työmarkkinoilla on jo tälläkin hetkellä todella, todella hankala. Tämä tulee lisäämään työsuhteiden ketjuttamista sekä raskaus- ja perhevapaasyrjintää. Kokoomus on itse myöntänyt, että sadantuhannen työllisen määrään ei tulla pääsemään, ja pohdin tosissaan sitä, voisiko lopettaa tämän ihmisten kiusaamisen, sillä tälläkään esityksellä ei ole arvioitu olevan erittäin suuria työllisyysvaikutuksia vaan oikeastaan pelkästään negatiivisia vaikutuksia tasa-arvoon sekä perhevapaasyrjintään.

Arvoisa rouva puheenjohtaja! Tämä hallituksen esitys on sellainen, joka helpottaa perusteettomien määräaikaisten työsopimusten solmimista. Se ei ole vain yksi huono työelämäuudistus muiden joukossa. Tämä on poliittinen valinta, ja sen valinnan maksavat erityisesti nuoret naiset. Kun työnantajan ei tarvitse enää perustella määräaikaaisuutta, kasvaa epävarmuus. Epävarmuus tarkoittaa työelämässä nuorille naisille entistä vaikeampaa valintaa uran ja perhehaaveiden välillä: Uskaltaako perustaa perhettä? Uskaltaako tulla raskaaksi? Uskaltaako enää jäädä perhevapaalle? Uskaltaako vaatia niitä oikeuksia, mitkä jokaiselle kuuluvat mutta mitkä patriarkaatti ja nyt vielä hallitus haluavat meiltä naisilta eväitä? On täysin selvää, että tämä esitys lisää raskaus syrjinnän riskiä, sillä monen työnantajan silmissä jo nyt nainen on riski, ja tämä vielä lisää sitä riskiä meille naisille. Jos laki johtaa järjestelmällisesti eriarvoisuuteen ja epätasa-arvoon, se ei ole vain huono laki, vaan se on tasa-arvoa polkeva ja epäoikeudenmukainen laki. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Satonen.

19.18 Arto Satonen kok: Arvoisa rouva puhemies! Ensinnäkin on pakko sanoa, että minä kyllä todella ihmettelen sitä keskustelua, joka täällä on käyty. Ensin aloitetaan kyselytunnilla, jonka pääasia on se, että meillä on liikaa työttömiä, sitten todetaan, kuten edustaja Viitala täällä aikaisemmin, että valtaosa työttömistä haluaa kovasti päästä töihin, mutta sitten kolmantena vastustetaan sitkeästi joka ikistä kohtaa, jolla työllistämisen kynnystä alennetaan. Eiväthän ne työttömät pääse millään töihin, jos työpaikkoja ei synny lisää, ja tässä on nimenomaan kyse siitä, että se työllistämisen kynnys alenee, ja nimenomaan siitä, että se nuori työntekijä tai alanvaihtaja pääsee ensimmäistä kertaa näyttämään sitä osaamistaan sinne vuoden määräaikaiseen työsuhteeseen. Okei, se voidaan kolmeen kertaan jakaa, mutta kuitenkin vuodeksi.

No, sitten täällä edustaja Koskinen aikaisemmin omassa puheenvuorossaan totesi, että sekin on huono asia, että puolen vuoden päästä voidaan irtisanoa tämä sopimus myös työntekijän puolelta. Onko todellakin näin? Voin kertoa, että se on Akavan lobbaama asia tänne, ja sen idea on nimenomaan se, että jos henkilö, joka on määräaikaisessa työsuhteessa, saakin sen määräaikaisen työsuhteen kuluessa vakituiseen tai toistaiseksi jatkuvan työsuhteen. Kuka sitä vastustaa, että tämä nuori siirtyy sieltä määräaikaisesta työsuhteesta vakituiseen työsuhteeseen? En ymmärrä ollenkaan.

Niin kuin täällä ministeri Marttinen sanoi aikaisemmin aivan hyvin, usein kyse ei ole siitä, että työsuhde on joko määräaikainen tai toistaiseksi jatkuva, vaan kyse on siitä, onko työsuhde määräaikainen vai onko työttömänä. Siitähän on kyse, ja sen takia tämä on erittäin tärkeä uudistus.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2026 vp

Tässä on tarkat säännöt sen suhteen, miten tämä ketjuttaminen tapahtuu. Kun täällä edustaja Werning kertoo, että hän on omalla työurallaan ollut kymmeniä kertoja määräaikaissa työsuhhteissa ja sitä on jatkettu ja jatkettu, niin eikö se kerro, että tämä aikaisempi systeemi ei toimi, koska julkisella sektorilla joku voi kymmeniä kertoja uudelleen ja uudelleen vaatia määräaikaisia työsuhhteita? Nyt tätä ollaan muuttamassa, kuten ministeri Marttinen sanoi. Eikö tämä mene nyt oikeaan suuntaan?

Arvoisa puhemies! Sitten vielä näistä vaikutuksista — tästä asiasta on puhuttu ties kuinka monta kertaa, näistä työllisyysvaikutuksista ja muista vaikutuksista. Meidän järjestelmämme valtiovarainministeriössä toimii niin, että sosiaaliturvauudistuksille he voivat laskea työllisyysvaikutukset, koska siellä on olemassa muualta maailmasta sellaista kirjallisuutta, johon voidaan näihin rinnastaa, mutta tällaisiin yksittäisiin muutoksiin ei ole olemassa sellaista tieteellistä pohjaa, että voidaan osoittaa ne vaikutukset. Mutta eihän se, että sellaista tieteellistä pohjaa ei ole, tarkoita sitä, että niitä vaikutuksia ei olisi. Se on täysin väärä johtopäätös. Jos työllistämisen kynnys alenee, niin kai sillä on positiivinen työllisyysvaikutus. Se on eri asia, kuinka paljon se on, sitä ei kukaan voi tietää.

Olen muuten erittäin tyytyväinen siitä, että edustaja Kurvinen saapui paikalle, koska juuri nyt tässä hallitus toteuttaa niitä täsmämuutoksia, joita te toivoitte, että tuodaan. Nyt olisi voitu käsitellä se teidän välikysymyksenne tässä samalla, kun tässä on hyviä vastauksia siihen välikysymykseen jo valmiina [Antti Kurvisen välihuuto] eli tehdään täysin oikeasuuntaisia asioita.

Sitten vielä aivan lopuksi tästä raskaus- ja perhesyrjinnästä, josta täällä on paljon keskusteltu. Kun se on yksiselitteisesti tässä laissa kielletty, niin mitä enemmän sille voidaan tehdä kuin se, että se yksiselitteisesti kielletään?

Kiitoksia tästä keskustelusta. Toivon, että valiokunnassa päästään asiassa sentään vähän syvemmälle ja ei ehkä puhuta niin paljon pelkojen näkökulmasta, vaan katsotaan tätä asiaa kokonaisuutena.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Jatketaan puhujalistaa. Edustaja Kurviselle on tulossa puheenvuoro, niin siinä voitte kertoa. — Nyt edustaja Lyly.

19.22 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! Tässä tietenkin tulee edustaja Satosen puheenvuorosta heti kysymyksiä. Kun meillä on jo nyt määräaikaisten työsuhhteitten synnyttäminen mahdollista ja meillä on koeaika, joka on puoli vuotta, niin nämä kynnykset on viety jo aika lailla alas. Kun sitten on vielä teidän toimestanne irtisanomiskynnystä laskettu, niin kyllä alkaa olla niin, että kaikki tämä työllistämisen riski on pelkästään työntekijällä. [Timo Suhosen välihuuto] Työnantajalla koko ajan riskiä vähennetään, ja siellä ei ole enää mitään. Käytännössä ajatellaan, että se on työntekijän syy, että ei ole työpaikkoja. Tosiasiassa syy on talouskasvun, jota te ette ole saaneet aikaiseksi tässä maassa. Nollan pinnassa ollaan liikuttu, ei synny avoimia työpaikkoja. Me ollaan hallituksen aloittamispiisteestä ihan monta kymmentä tuhatta alle siinä, miten avoimia työpaikkoja on. Se on se perussyy. Täällä tällaisilla vippaskonsteilla yritetään tehdä semmoista kynnystä päästä työelämään.

Sitten jos katsotaan tätä ketjuunnuttamista, niin kolmen ketju on heti sanottu tässä vuoden sisällä. Kyllä on ketjuttamista myöskin se. Jos siinä ei tehdä jatkoa, niin sitten taas voidaan tehdä vähän ajan päästä uudestaan. Ei tämä tuo ratkaisua ketjuunnuttamiseen pitkässä juoksussa. Täällä on myöskin tällaisia monenlaisia ongelmia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2026 vp

Sitten jos katsotaan tätä myös siltä kantilta, että jos me ajatellaan, että pitäisi sitouttaa työntekijöitä: Tässä puhutaan, että tämä koskee nyt vain nuoria. Kun tuossa aikaisemmin näytin niitä Akava Worksin tilastoja, niin tämä koskee nuoria ja naisia, enemmistöinä ovat ne. Mitä tämä sitten aiheuttaa esimerkiksi naisille? Raskaussyrjinnän kokemukset ovat selvästi yleisempiä määräaikaissa työsuhteissa, ja sen on selvittänyt STM:n raskaussyrjintäselvitys vuonna 24. Siellä näkyy, että määräaikaissa työsuhteissa 44 prosentissa on koettu vähintään yhtä raskaussyrjinnän muotoa, kun taas toistaiseksi voimassa olevissa 18:ssä. Painopiste on nimenomaan siellä. On muitakin tekijöitä, joissa näkyy suoraan se, että se työsuhteen muoto on täällä taustalla, mikä tekee tästä todella ongelmallisen ja siinä mielessä näistä perusteista, että tästä nyt syntyy työpaikkoja nopeasti.

Tässä piti tehdä näitä sopimuksia, joissa paikallista sopimista lisättiin. Siitä piti tulla semmoinen hopealuoti. Näistä irtisanomisten helpottamisista piti tulla hopealuoti. Tästä pitää tulla hopealuoti. Työttömyysturvan leikkauksesta on pitänyt tulla hopealuoti. Ja kaikki on vaan mennyt huonompaan suuntaan. Ihmiset ovat entistä huonommalla työttömyysturvalla työttöminä, ja näitä on ennätysmäärä. Täällä ihmetellään, että kun talous ei lähde liikkeelle. Kaikki pelkäävät työttömyyttä juuri sen takia, että oma talous menee ihan kuralle tässä leikatussa työttömyysturvassa. Nämä asiat ovat siellä taustalla. Tämmöiset vippas-konstit, joilla koko ajan tehdään patkätöitä lisää, ovat täysin tuomittavia.

Sitten jos kuullaan palkansaajapuolen kommentteja, niin kaikki kommentit ovat kielteisiä tälle lakiesitykselle. Kuinka ollakaan, kaikki palkansaajapuolella ovat aina vastaan näitä. Kertoonhan se nyt jotain, miten näitä tehdään. Näitä tehdään täysin yksipuolisesti ja vain yksien silmälasien kautta niin, että voidaan katsoa tätä asiaa työnantajan näkövinkkeleistä. Tämä tekee työelämästä todella epävarman.

Rouva puhemies! Palaan seuraavassa lomautuksiin ja muihin kysymyksiin. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. Teillä olisi kyllä tietysti ollut, kun seitsemän minuuttia on se aikataulu, mutta voitte jatkaa sitten myöhemminkin. — Edustaja Suhonen.

19.27 Timo Suhonen sd: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tuossa aiemmassa puheenvuorossa otin kantaa tähän perusteettoman määräaikaisen työsopimuksen vuoden ajaksi tekemismahdollisuuteen. Otin kantaa ja totesin, että tässä esityksessä on myös kyse takaisinottovelvoitteen poistamisesta sekä lomautusajan puolittamisesta. Nyt muutama sana tästä takaisinottovelvollisuuden poistamisesta.

Arvoisa rouva puhemies! Takaisinottovelvollisuuden poistaminen alle 50 työntekijän yrityksiltä on merkittävä heikennys työntekijöiden oikeusturvaan ja koskettaa isoa osaa suomalaisista työnantajista. Takaisinottovelvollisuuden idea on yksinkertainen ja reilu: jos työnantaja irtisanoo työntekijän tuotannollisista tai taloudellisista syistä ja samaa työtä on pian taas tarjolla, työ kuuluu ensisijaisesti sille, joka sen jo osaa. Tämä on ollut osa luottamusta työmarkkinoilla. Kun velvollisuus poistetaan, avautuu mahdollisuus kiertää irtisanomissuojaa tältä osin. Työntekijä voidaan irtisanoa ja hetken kuluttua palkata uusi, mahdollisesti halvemmalla tai heikommalla ehdoilla pahimmillaan. Tämä ei ole tervettä kilpailua eikä vastuullista työelämää. Muutos lisää epävarmuutta erityisesti ikääntyneiden työntekijöiden kohdalla. On siis mahdollista, että yli 55-vuotiaiden mahdollisuudet palata vakituiseen työhön heikkenevät entisestään.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2026 vp

Arvoisa rouva puhemies! Takaisinottovelvollisuus ei ole työnantajan kiusaamista vaan osa tasapainoa. Kun se puretaan suurimmalta osalta yrityksiä, tasapaino kallistuu voimakkaasti työntekijöitä vastaan jälleen kerran. Luottamusta ei rakenneta purkamalla turvaa pala palalta. Työelämä tarvitsee vakautta, ennakoitavuutta ja oikeudenmukaisuutta, ei jatkuva epävarmuutta. Tämänkin vuoksi tämä lakiesitys on peruttava. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Diarra.

19.29 Fatim Diarra vihr: Arvoisa rouva puhemies! Kuvitelkaa tilanne, jossa joudutte säännöllisin ajoin pelkäämään työpaikkanne puolesta, silloinkin kun työn tarve on jatkuvaa ja tekisitte sitä käydellä sydämellänne. Arkea varjostaa jatkuva huoli tulevasta. Annat koko ajan kaikkesi, mutta silti varmuutta huomisesta ei vain ole.

Tämä on se, millaista on elää määräaikaisten työsopimusten putkessa. Etenkin naisvaltaisilla aloilla määräaikaaisuudet ovat arkipäivää, Nyt hallitus haluaa tehdä niitten sopimisesta vielä helpompaa. Tämän hallituksen esityksen seurauksena määräaikaisia työsopimuksia on mahdollista solmia jatkossa ilman perusteluja. Tämä tarkoittaa monen kohdalla työelämää ilman turvaa, valitettavasti monen naisen kohdalla työelämää ilman turvaa.

Tämä ei kuitenkaan ole pelkästään työelämäkysymys. Tämä on kysymys arvoista ja valinnoista, siitä, kenelle yhteiskunnan riskit sysätään. Nyt hallitus sysää ne ennen kaikkea meidän nuorten naisiemme harteille. Sen hallitus voisi myös myöntää ja myöntääkin, mutta ei kuitenkaan siitä välitä — ei sillä, että vaikutuksilla olisi merkitystä, kun ne osuvat lähinnä meihin naisiin.

Saavutettua tasa-arvoa voi murentaa monella tavalla. Sitä on vaikea murentaa kerralla, mutta hallitus onnistuu sen hienosti tässä kyllä tekemään. Tasa-arvo murenee hiljalleen tällaisilla uudistuksilla, jotka kohtelevat ihmisiä eri tavalla sukupuolesta riippuen. Suomi ei saa olla tällainen maa. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kurvinen.

19.30 Antti Kurvinen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Ymmärrän edustaja Satosen perustelut tiettyyn rajaan asti ja näin periaatteessa. Itsekin ajattelen, että vähän sellaista tanskalaishenkistä joustavuutta meidän työmarkkinoille ja työlainsäädäntöön tarvitaan. Mutta kyllä tässä lakiesityksessä on se vakava seikka ja vakava ongelma, jonka juuri tässä edustaja Diarra ja edustaja Lylykin äsken toivat esille ja joka meitä keskustalaisia kyllä tässä repii aika rajusti ja raaii meidän rinta-alaa, eliikkä juuri tämä kysymys naisten asemasta työ- ja elämässä ja raskaus syrjinnästä.

Keskustalla on erittäin pitkä linja siitä, että me ollaan puolustettu sukupuolten tasa-arvoa työelämässä, palkkatasa-arvoa, tehty töitä sen eteen, että naisvaltaiset alat kuuluisivat työelämässä samalla tavalla kuin miesvaltaiset alat. Ja nyt hallitus ihan virkavastuulla myöntää lakiesityksen perusteluissa — mitä pidän todella, todella hätkähdyttävänä, että virkavastuulla näin todetaan — että tämä todennäköisesti aiheuttaa raskaus syrjintää ja tämä lainsäädäntö on vaikea nuorille naisille. Me olemme, arvoisa rouva puhemies, siinä tilanteessa, että meillä on ennätyksellisen vähäinen syntyvyys Suomessa tällä hetkellä. Meidän ei pitäisi missään nimessä tuoda sellaista lainsäädäntöä, joka entisestään nostaa perheen perustamisen ja lasten vastaanottamisen kynnyksiä. Ja tietysti kaiken eettisen ja maalaisjärjenkin vastaista on sukupuolten välinen syrjintä työelämässä, ja siksi keskusta ei

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2026 vp

tule hyväksymään tätä esitystä tällaisenaan. Olisi, puhemies, viisainta tässä kohtaa, että hallitus vetäisi tämän esityksen pois ja mietittäisiin uudelleen, mitenkä mahdollisesti helpotetaan määräaikaishuuksia ilman, että ääneen lausuttua raskaussyrjintää ja nuorten naisten aseman heikentämistä työelämässä syntyy.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lyly.

19.32 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! On helpompi tulla puhumaan tänne pöytätyöhön, jossa saa levittää paperit tähän ja saa tästä hallituksen esityksestä suoraan lainata näitä kommentteja.

Ensinnäkin, rouva puhemies, äsken puhuin näistä lomautuksista, että käytän puheenvuoron niistä. Meillä on lomautettuna keskimäärin noin 61 000 henkilöä vuodessa. Se on aika iso määrä ihmisiä, tämä sattuu aika moneen. Ja sitten tämä lomautus osuu samoille henkilöille keskimäärin kaksi kertaa. Eli me puhutaan tämmöisestä kokonaismäärästä. Nyt kun katsotaan lomautusilmoitusajan lyhentämistä kahdesta viikosta yhteen viikkoon, niin se tarkoittaa tietenkin sitä, että ollaan nopeammin työttömyysturvalla ja sitä kautta heikommalla tulotasolla, palkasta pudotaan työttömyysturvalle.

Sitten tässä kokonaisuudessa jää käsittelemättä se, että me ollaan juuri viime vuonna tehty neuvotteluaikeihin muutokset niin, että isommissa lomautuksissa, joissa on ollut kuuden viikon neuvottelu aika, se lyhennettiin kolmeen viikkoon ja sitten pienemmissä lomautuksissa kahdesta viikosta yhteen viikkoon, seitsemään päivään. No, mitä tämä tarkoittaa kyseisten henkilöitten kohdalla? Riippuen siitä, onko isompi lomautus, käytännössä tällaisessa tilanteessa, kun neuvottelu aikaa on lyhennetty ja sitten ilmoitusaika puolitetaan tässä, se tarkoittaa pitemmissä lomautuksissa kuukauden palkanmenetystä lomautetulla henkilöllä — käytännössä kuukauden palkanmenetystä. Tällaisesta summasta on kysymys. Jokainen voi laittaa oman palkkansa siihen rinnalle ja katsoa sitten, mitä se voi olla työttömyysturvalla karenssin jälkeen. Sitten pienemmissä lomautuksissa on kahden viikon palkanosuus, joka menetetään tässä näin. Tämä kaikki tapahtuu niitten työntekijöitten kustannuksella.

Meidän lomautusjärjestelmä on ollut tässä ehkä meidän parhaimpia asioita, kun joustavoitetaan sitä tilannetta, että työ väliaikaisesti vähenee: silloin lomautetaan ja pidetään niitä ihmisiä kiinni siinä työsuhteessa ja sillä tavalla yritetään hoitaa. Nyt me romutetaan tätä lomautusjärjestelmääkin tässä niin että me siirretään riskiä työntekijälle koko ajan. Sitten on vielä se, että kai yrityksessä nyt tiedetään vähän ennemmin, koska se kuoppa tulee siihen, että tuotannossa ei ole tilaa ja pitää lomauttaa. Myöskin työntekijän varautuminen tämmöiseen lomautustilanteeseen tulee todella lyhyeksi näitten jälkeen. Tässä todella hyvin nopeasti mennään semmoiseen tilanteeseen, että henkilö palkassaan näkee tämän todella voimakkaasti.

No, sitten on tämä työntekijän takaisinottovelvollisuuden rajaaminen. Se ei koskisi alle 50 työntekijän työnantajia. Tämä takaisinottovelvollisuus on sellainen, että tuotannollisella tai taloudellisella syyllä irtisanotulle työntekijälle tulisi tarjota työtä, jos samaa tai samankaltaista työtä ilmenee neljän kuukauden aikana. Jos irtisanotto on edelleen työtön, niin sitä pitäisi tarjota. Jos irtisanotun työsuhte oli kestänyt yli 12 vuotta, niin se aika on kuusi kuukautta. Mainittakoon, että tätä aikaa lyhennettiin jo vuonna 2017 muistaakseni kahdeksasta kuukaudesta näihin lukuihin, missä nyt ollaan. Tämä velvollisuus nyt helpottaa näitä pienempiä yrityksiä, ja ne voivat tavallaan tehdä niin, että ne sanovat irti nytten

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2026 vp

henkilön ja saman tien saavat palkata uuden työntekijän. Tässä tapahtuu tällainen nopea vaihto, koska ei tarvitse sille työttömänä olevalle työntekijälle tarjota sitä työtä. Tässä tapauksessa tämän riskin kantaa taas työntekijä. Kuinka paljon näitä takaisinottovelvollisuuksia on käytetty työelämässä? Ei hirveän paljon. Yleensä käydään läpi sitä perustetta, onko ollut tuotannollinen tai taloudellinen syy, ja siinä yhteydessä niitä arvioidaan. Tämä on ollut kuitenkin tällainen etukäteen selvitettävä asia, ja se on siinä mielessä ollut hyvä asia työntekijöiden kannalta. Tässä mielessä tämäkin kohta menee työntekijöillä huonompaan suuntaan.

Sitten, arvoisa rouva puhemies, tässä puhuttiin siitä tilanteesta, että määräaikaisessa työsuhteessa tämän puolen vuoden jälkeen saadaan sanoa irti puolin ja toisin se määräaikainen työsuhteinen. Se varmaan on sellainen asia, että kun määräaika on sellainen, että se on sovittu joksikin ajaksi, niin se voidaan tällaisessa tilanteessa tehdä. Mutta jos tätä logiikkaa jatketaan, niin miksi sitä ei tehty sitten siihen, kun on perusteltu määräaikainen työsuhte? Miksei sitä siihenkin kohtaan sitten tehty? Jos kerran halutaan tätä työntekijöiden asemaa parantaa tältä osin, niin olisi voinut kuvitella, että olisi silläkin puolella sitten pitänyt tehdä se sama uudistus työntekijän näkövinkkelistä. Mutta tämä hallituksen linja on ollut, että se ei ole kauheasti työntekijän huolia kuunnellut, käytännössä on kuunneltu vain yrittäjien huolia. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Suhonen.

19.39 Timo Suhonen sd: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Muutama sana vielä tästä lomautusilmoitusajan puolittamisesta. Lomautusilmoitusajan puolittaminen 14 päivästä 7 päivään on vakava heikennys työntekijän asemaan. Se kaventaa ihmisten mahdollisuuksia varautua taloudellisesti ja henkisesti tilanteeseen, joka jo itsessään on raskas. Lomautus ei ole työntekijälle tekninen yksityiskohta, se on usein suora uhka toimeentulolle. Kaksi viikkoa on ollut vähimmäisaika, jonka puitteissa ihminen on voinut järjestellä talouttaan, neuvotella pankin kanssa, hakea tukea tai etsiä muuta työtä. Seitsemän päivää ei siihen taida ihan riittää. On myös huomattava, että tämä muutos osuu erityisen kovaa niihin, joilla ei ole taloudellista puskuria, pienituloisiin ja yksinhuoltajiin, juuri niihin, joiden arki on jo valmiiksi epävarmaa. Esitystä ei voida perustella työllisyysvaikutuksilla. Nopeampi lomauttaminen ei luo työpaikkoja, mutta se lisää epävarmuutta ja stressiä työntekijöille. Se on työnantajalle helpotus mutta työntekijälle siis riski.

Arvoisa rouva puhemies! Yhteiskuntaa ei rakenneta niin, että heikommassa asemassa olevien varautumisaikaa lyhennetään. Tämä on askel väärään suuntaan. Tämän vuoksi tämä lakiesitys on peruttava.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Satonen. — Ette käytä puheenvuoroa, vai käytättekö? [Arto Satonen poistaa puheenvuoropyynnön] — Vielä edustajat Lyly ja Suhonen. — Lyly. — Mikrofonit vielä.

19.40 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! Täällä lakiesityksessä on mielenkiintoisia tekstejä, kun täällä lakiehdotuksen 3 §:ssä lukee tällainen lause: ”Määräaikaista työsuhteesta ei saa tehdä tai jättää tekemättä syrjivän perusteen.” ”Tai jättää tekemättä syrjivän perusteen” — mitähän täälläkin tarkoitetaan tässä lakiesityksessä? Ei ole auennut täällä näin. Sitten täällä perusteluteksteissä on ja täällä aiemmin keskusteluissa on tullut esiin myös se,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2026 vp

että nämä vaikutukset ovat vähäisiä, kun nämä muutokset koskevat nyt sitten vain naisia raskauden ja muitten osalta. Eli kyllä tämä lakiesitys on kirjoitettu todella sekavaksi kokonaisuudeksi, ja täytyy sanoa, että tässä on paljon korjaamista.

Sitten nämä itse asiat on väärään suuntaan viety, ja siinä mielessä tämä vain kuvaa, kun näitä yksityiskohtia täältä lukee, kuinka epäselvässä tilanteessa tältä osin ollaan. Me luodaan nyt työelämään semmoiset perusteetta olevat määräaikaiset työsuhteet, sitten on perustellut määräaikaiset työsuhteet ja sitten toistaiseksi voimassa olevat työsuhteet. Meille tulee tällaisia luokkia tähän näin, ja yhteinen johtopäätös tästä väkisin on, että määräaikaisten työsuhteitten määrä tulee kasvamaan joka tapauksessa näitten seurauksena. Työelämän pitäisi olla juuri päinvastaiseen suuntaan viety, ja sitten siellä koeajalla ja muilla ratkaistaan, onko henkilö sopiva kyseiseen työhön. Eli tämä vie nyt täysin väärään suuntaan meidän työ sopimuksia. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Suhonen.

19.42 Timo Suhonen sd: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Vielä muutaman sanan sanon tästä tasa-arvomerkityksestä. Sitä en ole aiemmissa puheenvuoroissa tuonut esiin: ”Tasa-arvovaltuutetun mukaan määräaikaisiin työsuhteisiin liittyvät raskaus- ja perhevapaasyrjintätapaukset muodostavat merkittävän osan tasa-arvovaltuutetulle ilmoitetuista syrjintäepäilyistä. Vaikka syrjintä on tasa-arvolaissa kielletty, tulee esitys hyvin todennäköisesti lisäämään syrjintää ja tekemään siihen puuttumisesta entistä vaikeampaa. Syrjinnän voidaan arvioida lisääntyvän määräaikaisten työsuhteiden määrän kasvun lisäksi sen vuoksi, että syrjinnän arviointia vaikeuttaa se, että työnantaja voi tarjota määräaikaista työsuhdetta jollekin toiselle työntekijälle myös silloin, kun sillä on pysyvä työvoiman tarve. Muutoksella voi olla vaikutusta myös aiempaan lainsäädäntöön perustuvaan oikeuskäytäntöön ja näin myös tasa-arvovaltuutetun mahdollisuuksiin arvioida työnantajan menettelyä.” On siis selvää, että tässä on valtava riski siihen, että tasa-arvo työntekijöitä kohtaan heikkenee, ja tämänkään vuoksi tätä lakiesitystä ei tule hyväksyä.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan.